

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS SKYRIUS**

2020 m. balandžio 30 d. Nr. EVD-58

Vilnius

**ATASKAITA APIE ATLIKTUS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ
PATIKRINIMUS DĖL DARBUOTOJŲ SAUGĄ IR SVEIKATĄ BEI DARBO SANTYKIUS
REGLAMENTUOJANČIŲ ĮSTATYMŲ AR KITŲ NORMINIŲ TEISĖS AKTŲ
LAIKYMOSI ESANT COVID-19 PANDEMIJAI**

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) įgyvendindama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. kovo 14 d. nutarimą Nr. 207 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2020 m. kovo 24 d. pavedimą Nr. S-989 bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2020 m. balandžio 9 d. pavedimą Nr. S-1380 dėl Seimo Sveikatos reikalų komiteto 2020 m. balandžio 8 d. protokolinio sprendimo Nr. 111-P-10 „Dėl veiksmų ir priemonių koronaviruso COVID-19 plitimo Lietuvoje suvaldymo“, skubos tvarka, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2020 m. kovo 30 d. įsakymu „Dėl sveikatos priežiūros įstaigų inspektavimų nuotoliniu būdu organizavimo ir vykdymo“ Nr. EV-85 (toliau – Įsakymas), organizavo asmens sveikatos priežiūros įstaigų (toliau - ASPĮ) patikrinimus dėl sveikatos priežiūros sistemos darbuotojų darbo sąlygų stebėsenos bei darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis (toliau - AAP) ekstremalios situacijos metu.

VDI teritoriniai skyriai organizavo jų administruojamose šalies savivaldybėse veikiančių asmens sveikatos priežiūros įstaigų, naudojant Įsakymu patvirtiną Sveikatos priežiūros įstaigų inspektavimo teminę ataskaitą (toliau – Teminę ataskaitą), inspektavimus tiek nuotoliniu būdu, neišvykstant į tikrinamą ūkio subjektą, tiek fiziškai išvykstant į tikrinamą ūkio subjektą.

Apibendrinant, VDI teritorinių skyrių inspektorių buvo patikrintos 19 ASPĮ:

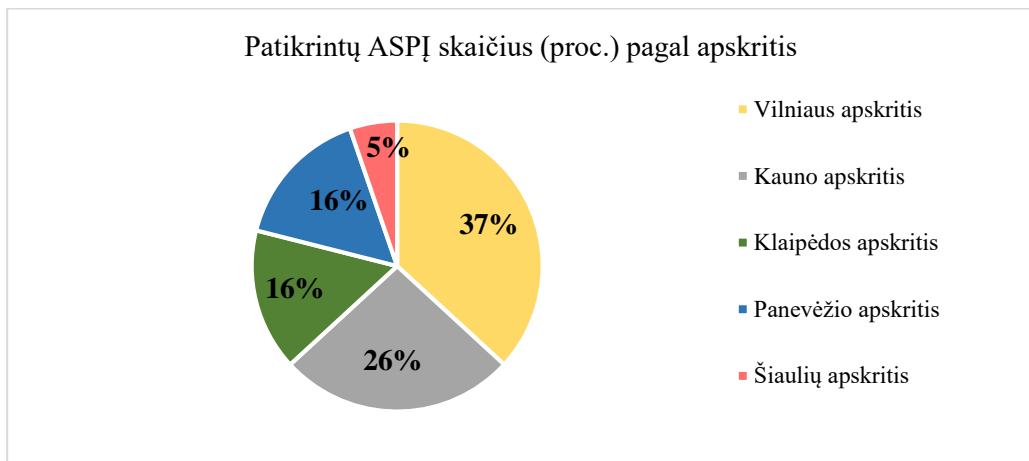
1. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė „Kauno klinikos“, įmonės kodas 135163499;
2. Nacionalinis vėžio institutas, įmonės kodas 111959420;
3. Viešoji įstaiga "Lazdijų ligoninė“, įmonės kodas 165220415;
4. Viešoji įstaiga „Druskininkų ligoninė“, įmonės kodas 152114650;
5. Viešoji įstaiga „Kauno klinikinė ligoninė“, įmonės kodas 302583800;
6. Viešoji įstaiga „Klaipėdos universitetinė ligoninė“, įmonės kodas 190468035;
7. Viešoji įstaiga „Panevėžio miesto poliklinika“, įmonės kodas 148194854;
8. Viešoji įstaiga „Respublikinė Panevėžio ligoninė“, įmonės kodas 191340120;
9. Viešoji įstaiga „Respublikinė Šiaulių ligoninė“, įmonės kodas 245386220;
10. Viešoji įstaiga „Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė, įmonės kodas 124243848;
11. Viešoji įstaiga „Šalčininkų rajono savivaldybės ligoninė“, įmonės kodas 275005020;
12. Viešoji įstaiga „Trakų ligoninė“, įmonės kodas 181383493;
13. Viešoji įstaiga „Ukmergės ligoninė“, įmonės kodas 182935350;
14. Viešoji įstaiga „Utenos ligoninė“, įmonės kodas 183854143;
15. Viešoji įstaiga „Varėnos ligoninė“, įmonės kodas 190126626;
16. Viešoji įstaiga Vilniaus universiteto ligoninė „Santaros klinikos“, įmonės kodas 124364561;
17. Viešoji Įstaiga Naujosios Vilnios poliklinika (Karščiavimo klinika), įmonės kodas 124246043;
18. Viešoji Įstaiga Palangos vaikų reabilitacijos sanatorijoje „Palangos gintaras“, įmonės kodas 152682464;

19. Viešoji Įstaiga Klaipėdos medicininės slaugos ligoninė, įmonės kodas 190469137.

Atliekamų patikrinimų periodo metu buvo gauti skundai iš VšĮ Naujosios Vilnios poliklinikos (Karščiavimo klinikos), VšĮ „Kauno klinikinė ligoninė“ medicinos darbuotojų.

Pagrindinis patikrinimo tikslas buvo siekis įvertinti ASPĮ pasirengimą galimam viruso plitimui (siekiant išvengti Ukmergės ligoninės atvejo) bei darbuotojų aprūpinimą asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

1 grafikas

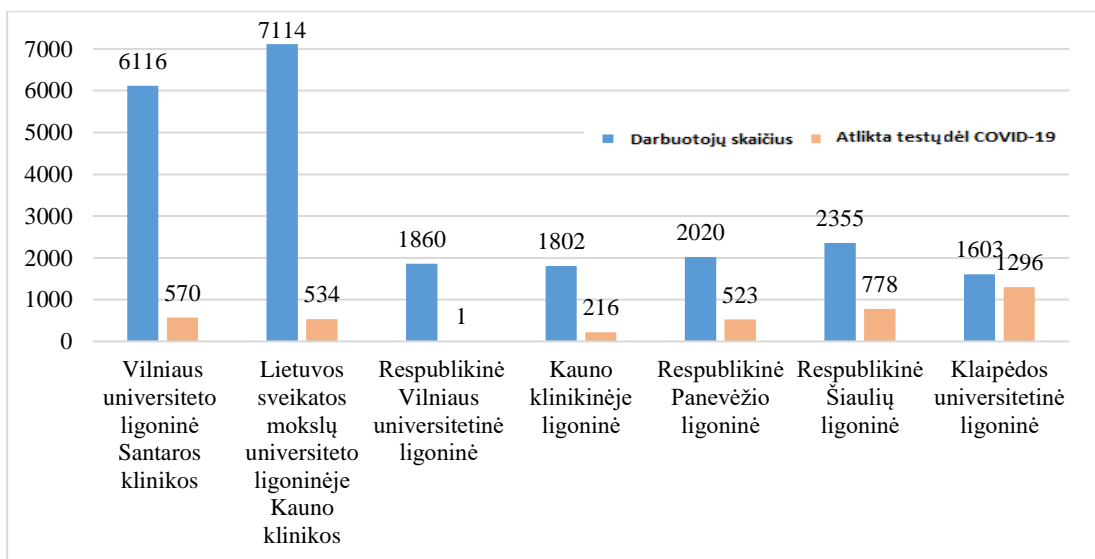

Šaltinis: Valstybinės darbo inspekcijos duomenys

Nors atliktų patikrinimų metu, nustatyta, kad daugelyje ASPĮ buvo atliktas profesinės rizikos vertinimas ir parengtas Prevencinių veikslių planas, esant ekstremaliai situacijai dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos), tačiau pagrindine kliūtimi, užtikrinant medicinos darbuotojų apsaugą, buvo sutrikęs plane numatytų AAP tiekimas arba tokio tiekimo netolygumas. Tačiau situacija ženkliai pasikeitė (pagerėjo) balandžio mėnesio pradžioje kuomet Lietuvą pasiekė siuntos su AAP iš Kinijos, ir atitinkamai nuo to laiko ASPĮ pradėjo teikti duomenis, kad būtinų AAP ir dezinfekcinių medžiagų turi pakankamai.

2 grafikas

Darbuotojų skaičius palyginimas su atliktų testų skaičiumi dėl COVID -19 didžiausiose ASPĮ

Šaltinis: Valstybinės darbo inspekcijos duomenys

Vilniaus apskrities ASPĮ patikrinimo rezultatai

1. VšĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos (toliau- Santaros klinikos).

Paminėtina, kad Santaros klinikos pasiruošimą kovai su COVID-19 pradėjo nuo 2020 m. sausio mėnesio, tam tikslui buvo parengtas veiksmų planas, rengiami lokaliniai teisės aktai, dėl aprūpinimo AAP bei vykdomi AAP pirkimai.

Santaros klinikose medicinos darbuotojų profesinė rizika dėl COVID-19 ligos įvertinta 2020 m. kovo 2 d. Rizikos vertinimo metu buvo numatytos prevencinės priemonės, buvo vykdomi 839 darbuotojų mokymai dėl AAP naudojimo.

Santaros klinikų administracija įvardino, kad kliūtėmis užtikrinant medicinos darbuotojų apsaugą nuo užsikrėtimo COVID-19 liga, buvo sutrikęs AAP tiekimas ir (ar) AAP tiekimo netolygumas. Situacija su AAP aprūpinimu ženkliai pagerėjo š.m. pirmomis balandžio savaitėmis, kai Lietuvą pasiekė siuntos su AAP iš Kinijos.

Santaros klinikų administracijos pateiktais 2020 m. balandžio 8 dienos duomenimis AAP ir dezinfekcinių medžiagų ASPĮ turi pakankamai.

Santaros klinikose reguliariai atliekami patikrinimai dėl COVID-19.

Patikrinimo metu darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

2. VšĮ Nacionalinis vėžio institutas (toliau -NVI).

NVI profesinė rizika dėl COVID-19 įvertinta 2020 m. kovo 6 d, parengtas prevencinių veiksmų planas esant ekstremaliai situacijai dėl COVID-19, kuriame numatyta visa eilė priemonių.

Patikrinimo metu nustatyta, kad nors AAP turi pakankamai, tačiau kai kurių AAP priemonių kiekis (respiratoriai FFP3, veido skydeliai, vienkartiniai chalatai) rezerve yra ribotas. Dėl AAP, kurių kiekis ribotas, NVI administracija prašė paramos gavimo bei informavo, kad yra laukiama siuntų iš Valstybės rezervo, taip pat numatyta, jei situacija blogės, vadovaujantis norminiais teisės aktais kreiptis į VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikas, kurios yra atsakingos už asmeninių apsaugos priemonių paskirstymą veikimo teritorijoje esančiam Nacionaliniam vėžio institutui.

NVI pateikė informaciją, kad darbo patalpos valomos bei vėdinamos pagal paruoštus ir patvirtintus higienos planus. Patalpos dezinfekuojamos 1 - 2 kartus per dieną, dažnai liečiami paviršiai kas 2 - 3 valandas. Dezinfekcinio skysčio yra pakankamai.

NVI reguliariai atliekami patikrinimai dėl COVID-19.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

3. VšĮ Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė (toliau - RVUL).

RVUL profesinė rizika dėl COVID-19 įvertinta 2020 m. balandžio 3 d.

RVUL darbo aplinkos, paviršių valymas ir dezinfekcija atliekami vadovaujantis patvirtintu higienos planu.

Paskaičiavus AAP poreikį, visų turimų AAP pakanka daugiau nei vieno mėnesio poreikiams užtikrinti, įskaitant ir dezinfekcines priemones. Mažiausios atsargos yra medicinų chalataų (nesterilių, vienkartinų), neperšlampamų chalataų, kombinezonų su gobtuvu (vienkartinų).

Pažymima, kad RVUL neatliekami reguliarius patikrinimai dėl COVID-19.

RVUL po atklikto patikrinimo yra teiktos šios rekomendacijos:

1. Užtikrinant personalo saugą dėl COVID-19 grėsmės, peržiūrėti profesinės rizikos vertinimo prevencines priemones, numatant darbuotojų, dirbančių kitose medicinos įstaigose, kuriose nustatyti COVID-19 ligos atvejai, nuolatinį testavimą, jeigu jie nėra testuojami tose įstaigose.

2. Kontroliuoti, kad visų lygių darbuotojai tinkamai dėvėtų asmenines apsaugos priemones.

4. VšĮ Ukmergės ligoninė.

Tik po VDI nurodymo, 2020 m. balandžio 14 d. Ukmergės ligoninėje buvo pradėta vertinti profesinė rizika dėl COVID-19 bei sudarytas prevencinių priemonių planas.

Daugeliu atveju yra įgyvendintos priemonės, kurios daugiau susijusios su pacientų sauga, bet ne su darbuotojų sauga ir sveikata.

Ukmergės ligoninėje sudaryta koordinavimo grupė, siekiant kuo daugiau ligoninės darbuotojų apmokyti naudotis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, o sveikatos priežiūros specialistus - imti tepinėlius COVID-19 ligos laboratoriniams tyrimams atlikti, atlikti pradinį ir nuolatinį standartizuotą paciento būklės vertinimą, deguonies skyrimą ir t.t. Darbuotojai papildomai buvo mokomi naudotis AAP.

Pagal 2020 balandžio 14 d. pateiktus duomenis, paskaičiavus AAP poreikį pagal numatytą naudojimą, visų turimų AAP pakanka daugiau nei vieno mėnesio poreikiams užtikrinti.

Dėl to, kad 2020 m. kovo 19 d. nustatytas ligoninės darbuotojui teigimas COVID-19 atvejis, visiems 447 darbuotojams buvo atlikti testai, iš kurių 37 teigiami dėl COVID-19.

Įvertinus visą surinktą ir Ukmergės ligoninės administracijos pateiktą informaciją, darytina išvada, kad skiriamas nepakankamas dėmesys darbuotojų saugioms darbo sąlygoms užtikrinti. Dėl to, kad Ukmergės ligoninėje neužtikrinama, kad būtų organizuotas ir atliktas profesinės rizikos vertinimo atnaujinimas, 2020 m. balandžio 28 d. surašytas Administracinių nusižengimų protokolas bei atsakingam asmeniui skirta bauda (240-880 EUR).

5. VšĮ Trakų rajono savivaldybės ligoninė (toliau- Trakų ligoninė).

Trakų ligoninėje profesinė rizika dėl COVID-19 įvertinta dar 2020 m. vasario 28 d. ir sudarytas ekstremalių situacijų valdymo (prevencinių priemonių) planas. Parengtos atmintinės darbuotojams dėl rankų ir aplinkos higienos laikymosi, atmintinės darbuotojams dėl panaudotų apsauginių akinių ir respiratorių surinkimo bei rūšiavimo, paskirti atsakingi asmenys už COVID-19 plitimo rizikos kontrolę.

Aplinkos, paviršių valymas ir dezinfekcija atliekami vadovaujantis higienos planu.

Trakų ligoninė pateikė 2020 m. balandžio 8 d. turimų AAP likučius, paskaičiavus AAP poreikį pagal numatytą naudojimą, visų turimų AAP pakanka daugiau nei vieno mėnesio poreikiams užtikrinti, o dezinfekcinių priemonių turi maždaug vienam mėnesiui.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

6. VšĮ Šalčininkų rajono savivaldybės ligoninė (toliau- Šalčininkų ligoninė).

Pirminiai veiksmai dėl COVID-19 bendros kontrolės Šalčininkų ligoninėje pradėti 2020 m. vasario 28 d., kuomet vyko darbuotojų susirinkimas dėl susidariusios ekstremaliosios situacijos (COVID-19 plitimo), kuriuo metu buvo laikinai nuspręsta patiems siūti medžiagines kaukes atsargai, kol nebus gautas pakankamas jų kiekis, informuoti darbuotojus apie apsauginių kaukių naudojimo, papildomai buvo įvesta jų naudojimo kontrolė bei nustatytas naudojimo kiekis ir kiti. Pacientų ir darbuotojų srautai buvo atskirti, patalpų vėdinimas bei patalpų valymas ir dezinfekcija vykdomi du kartus per parą.

Nustatyta, kad darbuotojai yra aprūpinti AAP tiek darbui ligoninėje, tiek įrengtoje Karščiavimo klinikoje. Naudojamos tokios AAP: respiratoriai su FFP2 filtrais, akių ir veido apsauginės priemonės (akiniai, skydeliai), apsauginiai drabužiai (chalatai, kombinezonai), galvos apdangalai (medicininės kepuraitės). Pagal skaičiavimus, įvertinus numatytą naudojimą, AAP pakaktų 5- 6 mėnesiams, o dezinfekavimo priemonių sukaupto kiekio pakaktų 2 mėnesiams.

Ekstremaliu atveju, nuo 2020 m. kovo 27 d. yra parengtos atskiros izoliavimo patalpos, darbo apranga ir dezinfekavimo priemonės.

Tačiau dauguma išvardintų priemonių yra skirtos pacientų saugai užtikrinti. Medicinos darbuotojų profesinė rizika nėra įvertinta, konkretus Ekstremalių situacijų (prevencijos priemonių darbuotojams) planas nėra sudarytas. Įvertinus visus surinktus duomenis, darytina išvada, kad skiriamas nepakankamas dėmesys darbuotojų saugai užtikrinti.

Įmonės patikrinimo metu nustatyta, kad nėra įvertinti darbuotojų, dirbančių ekstremaliomis sąlygomis profesinės rizikos veiksniai, tuo pažeistas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnio 2 punktą bei Surašytas privalomas vykdyti reikalavimas R1.

7. VšĮ Naujosios Vilnios poliklinika.

Vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 30-705/20 "Dėl Ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų viršutinių kvėpavimo takų infekcijos simptomų turintiems pacientams teikimo Vilniaus miesto savivaldybėje",

nuo 2020 m. balandžio 1 d. Naujosios Vilnios poliklinikoje pradėjo veikti Karščiavimo klinika. Įrengiant darbo patalpas pirmumas buvo teikiamas darbuotojui saugai ir pacientų sveikatos apsaugai.

Karščiavimo kliniką AAP aprūpina Vilniaus miesto savivaldybė. Siekdama išsiaiškinti AAP pakankamumą ir kokybinius reikalavimus, Karščiavimo klinikos administracija 2020 m. balandžio 4 - 9 dienomis organizavo VŠĮ Naujosios Vilnios poliklinikos 27 darbuotojų, dirbančių Karščiavimo klinikoje apklausą. Apklausoje metu, paaiškėjo, kad 78% darbuotojų gavo tinkamas naudoti AAP, 22% teigė, kad bent viena išduota AAP nepilnai atitiko saugos reikalavimus, 3 darbuotojams AAP buvo pakeistos į kitas.

Susisiekus su Karščiavimo klinikos darbuotojais, gauta informacija, kad atidarant Karščiavimo kliniką darbuotojai nebuvo pakankamai apsirūpinti AAP, tai patvirtina administracijos paaiškinimas, nes AAP Karščiavimo klinikai Vilniaus miesto savivaldybė pradėjo teikti tik 2020 m. kovo 31d., o gautos AAP nebuvo pakankamų dydžių. Šiuo metu gaunamos AAP yra tinkamų dydžių.

2020 m. balandžio 20d. VDI inspektoriams nuvykus į Naujosios Vilnios Karščiavimo kliniką, jų administracija supažindino VDI inspektorius su Karščiavimo klinikos patalpų pritaikymu ir pateikė informaciją apie turimas AAP. Asmeninių apsaugos priemonių Karščiavimo klinika turi 5-6 dienoms.

Atlikto inspektavimo metu buvo teiktos rekomendacijos dėl prevencinių priemonių įgyvendinimo.

Įmonės patikrinimo metu nustatyta, kad nėra įvertinti darbuotojų, dirbančių Karščiavimo klinikoje profesinės rizikos veiksniai, tuo pažeistas Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 straipsnio 2 punktą bei surašytas privalomas vykdyti reikalavimas R1.

Kauno apskrities ASPI patikrinimo rezultatai.

1. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos (toliau - Kauno klinikos).

Patikrinimo prasidėjusio 2020 m. balandžio 3 d., metu, įvertinus ir apibendrinus gautą informaciją bei dokumentus, nustatyta jog Kauno klinikose yra įsteigtas ekstremalių situacijų operacijų centras bei patvirtintas ekstremalių situacijų valdymo planas, kuriuo vadovaujantis reaguojama į ekstremalią situaciją bei užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata.

Kauno klinikų administracijos teigimu, įstaigoje profesinė rizika yra vertinama nuolatos. Administracijos atstovai paaiškino, kad 2020 m. sausio mėn. ėmė ruošti galimam COVID-19 plitimui. Buvo rengiami įstaigos patalpų pertvarkymo planai, atrinkinėjamas medicinos darbuotojų personalas, kuris galėtų tiesiogiai gydyti COVID-19 užsikrėtusius asmenis.

Siekiant apsaugoti didesnės rizikos grupėje esančius darbuotojus, įstaigos darbo organizavimo tvarkoje nustatyta, jog su potencialiais COVID-19 pacientais galės dirbti tik tie darbuotojai, kurių amžius neviršija 60 metų.

2020 m. kovo 2 d. buvo įsteigtas COVID-19 ligos pirmasis skyrius (Endokrinologijos korpusas). Darbuotojų judėjimo zonos sužymėtos atitinkamais saugos ir sveikatos ženklais, taip pat paženklintos pavojingos zonos. Įrengtos atskiros patalpos darbuotojams apsirengti/nusirengti AAP, jose pateikta aktuali informacija dėl AAP naudojimo.

Kauno klinikose yra apribotas tiek darbuotojų, tiek ir pacientų patekimas į kitus padalinius. Vykdoma nuolatinė informacijos sklaida elektroninio ryšio priemonėmis, taip ribojant darbuotojų tarpusavio kontaktus, visi pasitarimai organizuojami tik nuotoliniu būdu.

Kauno klinikose vykdomi darbuotojų mokymai dėl tinkamo AAP užsidėjimo/nusiėmimo bei naudojimo.

Vadovaujantis norminiais ir lokaliniais teisės aktais yra išduodamos tokios AAP: vienkartiniai kombinezonai, vienkartiniai chalatai ilgomis rankovėmis, vienkartinės prijuostės, vienkartinės kepurės, skydeliai veidui, apsauginiai akiniai, vienkartinės pirštinės, vienkartiniai apavai, darbo drabužiai, respiratoriai FFP3 ir FFP2, vienkartinės kaukės. Apsaugai nuo COVID-19 keliamo pavojaus, įstaigoje darbuotojams yra išduodamos papildomos AAP, kurios yra skirstomos į 5 saugumo lygius (V- pavojingiausias; I – mažiausiai pavojingas).

Kauno klinikų administracijos duomenimis, patikrinimo metu turimų AAP darbuotojams užtenka ir pateikė faktinius duomenis apie AAP likučius 2020 m. balandžio 9 dienai.

Kauno klinikų administracijos paaiškinime nurodyta, kad patalpų, įrangos bei priemonių dezinfekcija vykdoma nuolatos. Dezinfekavimo priemonių kiekiai yra nuolat papildomi pagal esamą ir numatytą poreikį, dezinfekavimo priemonių ASPĮ turi pakankamai, o daugkartinio naudojimo AAP yra valomos bei dezinfekuojamos pagal gamintojų naudojimo instrukcijas.

Tikslu patikrinti aukščiau pateiktus duomenis bei informaciją, VDI Kauno teritorinio skyriaus darbo inspektoriai nuvyko į Kauno klinikas. Patikrinimo metu nustatyta, jog Kauno klinikose yra apribotas pašalinių asmenų bei draudžiamas lankytojų pateikimas į daugumą skyrių, vykdoma griežta atvykstančiųjų asmenų kūno temperatūros patikra, privalu dezinfekuotis rankas bei dėvėti apsaugines kaukes.

Kauno klinikų administracijos atstovai patvirtino, jog įstaiga yra pasiruošusi galimam pacientų antplūdžiui ir reikalingų AAP bei dezinfekcijos priemonių šiuo metu turinti pakankamai.

Įstaigoje vykdomi reguliarūs darbuotojų tikrinimai dėl COVID-19 viruso bei potencialų kontaktą su užsikrėtusiu asmeniu turėjusių darbuotojų registracija.

Patikrinimo metu buvo konsultuota aktualiais darbuotojų saugos ir sveikatos bei darbo teisės klausimais bei teiktos šios rekomendacijos:

1. Profesinės rizikos vertinimas įstaigoje turi būti atliekamas kaip nuolatinis ir nenutrūkstamas procesas, operatyviai reaguojant į besikeičiančią situaciją bei darbo sąlygas.

2. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas įpareigoja ūkio subjekto vadovą (darbdavį) informuoti darbuotojus apie Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos atlikto patikrinimo rezultatus. Rekomenduota užtikrinti šio įpareigojimo įgyvendinimą.

2. VŠĮ Kauno klinikinėje ligoninė (toliau- KKL)

Patikrinimo metu pradėtu 2020 m. balandžio 3 d., įvertinus ir apibendrinus gautą KKL administracijos informaciją bei dokumentus, nustatyta jog įstaigoje yra parengtas ir patvirtintas Infekcijų kontrolės vadovas, kuris nuolat yra papildomas bei atnaujinamas.

2018 metais įstaigos Infekcinių ligų padalinyje (I-ame ir II-ame skyriuose) buvo atliktas profesinės rizikos vertinimas. Rizikos vertinimo metu nustatyta, jog biologinių veiksnių keliami rizika gydytojo, slaugytojo, slaugytojo padėjėjo bei ūkio reikalų tvarkytojo darbo vietose yra toleruotina. Kadangi, KKL administracijos teigimu, atsižvelgiant į darbo specifiką visiškai pašalinti esamos rizikos nėra galimybės, todėl šiai rizikai sumažinti yra numatytos tokios prevencinės priemonės: atsargiai elgtis su užkrečiamaisiais mėginiais, atliekomis, užkrėtais skalbiniais; atsargiai elgtis su krauju ir kitais kūno skysčiais; užtikrinti rankų aseptiką ir antiseptiką; darbuotojai privalo dirbti tik su numatytomis AAP, o esant ypatingai pavojingai infekcijai, naudoti papildomas AAP (vienkartinius kombinezonus, specialias pirštines, respiratorius, veido skydelius, botus, antbačius).

Įstaigoje yra nuolat organizuojami darbuotojų mokymai dėl infekcijų prevencijos ir kontrolės, taip pat darbuotojai mokomi tinkamai naudotis AAP. KKL yra taikomas kito darbuotojo stebėjimas AAP apsirengimo ir nusirengimo metu, siekiant sumažinti užsikrėtimo riziką, tam sudaryta 2 darbuotojų komanda, kuri prižiūri ir užtikrina teisingą AAP užsidėjimo ir nusiėmimo eigą.

Patalpų dezinfekcija vykdoma pagal nustatytą higienos planą, o dažnai liečiami paviršiai valomi ir dezinfekuojami keletą kartų per dieną. KKL administracija patikino, jog dezinfekavimo priemonių turi pakankamai ir daugkartinio naudojimo AAP yra valomos ir dezinfekuojamos pagal gamintojų instrukcijas.

Apsaugai nuo COVID-19 viruso, įstaigoje yra nustatyti penki saugumo lygiai (V-pavojingiausias; I – mažiausiai pavojingas), pagal kuriuos yra skirstoma įstaigos darbuotojų veikla bei parenkamos AAP. Darbuotojai, atsižvelgiant į nustatytus saugumo lygius, yra aprūpinami tokiomis AAP: chalatais; steriliais, sustiprintos apsaugos (neperšlampamais) chalatais, kombinezonais su gobtuvu, kostiumais, prijuostėmis, pirštinėmis, galvos apdangalais, akių ir veido apsauginėmis priemonėmis (akiniiais, veido skydeliais), respiratoriais FFP2 ir FFP3, apsaugine avalyne (guminiais bota, gumine medicinine avalyne, antbačiais).

KKL administracija patvirtino, jog patikrinimo metu įstaiga turi pakankamai AAP ir pateikė 2020 m. balandžio 8 d. turimų AAP ataskaitą.

Administracijos teigimu, testai įstaigos darbuotojams dėl COVID-19 ligos atliekami reguliariai.

Patikrinimo metu bendrauta su sergančiomis COVID-19 darbuotojomis, kurios telefonu paaiškino, jog darbo metu buvo aprūpintos AAP ir jomis naudojosi viso darbo metu. Keletas darbuotojų nurodė, jog karantino paskelbimo laikotarpio pradžioje įstaigoje buvo juntamas respiratorių stygius, tačiau dabar situacija esą yra žymiai geresnė ir pretenzijų dėl darbo sąlygų neturi. Detalesnių rašytinių paaiškinimų apie jų darbo sąlygas darbuotojos nepateikė.

Tikslu patikrinti aukščiau pateiktus duomenis bei kitą informaciją, VDI Kauno teritorinio skyriaus vyriausieji darbo inspektoriai nuvyko į VšĮ Kauno klinikinę ligoninę, ir nustatė, jog įstaigoje yra apribotas pašalinių asmenų bei draudžiamas lankytojų pateikimas į daugumą skyrių. Prieš patenkant į įstaigą vykdoma griežta atvykstančiųjų kūno temperatūros patikra, privalu dezinfekuotis rankas, dėvėti apsaugines kaukes. Tiek įstaigos vadovas, tiek ir kiti kalbinti įstaigos darbuotojai patvirtino, jog įstaiga yra pasiruošusi galimam pacientų antplūdžiui ir reikalingų AAP bei dezinfekcijos priemonių šiuo metu turinti pakankamai. Patikrinimo metu VDI inspektoriams buvo parodytas laikomų AAP atsargų sandėlis, kuris buvo pilnai užkrautas naujai atvežtomis AAP.

Patikrinimo metu buvo konsultuota aktualiais darbuotojų saugos ir sveikatos bei darbo teisės klausimais bei teiktos šios rekomendacijos ir pasiūlymai:

1. Profesinės rizikos vertinimas įstaigoje turi būti atliekamas kaip nuolatinis ir nenutrūkstamas procesas, operatyviai reaguojant į besikeičiančią situaciją bei darbo sąlygas.
2. Nuolat kontroliuoti, kaip darbuotojai dėvi jiems išduotas asmenines apsaugos priemones ir užtikrinti, jog jos būtų naudojamos ir keičiamos pagal gamintojo nurodymus bei rekomendacijas.
3. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas įpareigoja ūkio subjekto vadovą (darbdavį) informuoti darbuotojus apie Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos atlikto patikrinimo rezultatus. Rekomenduota užtikrinti šio įpareigojimo įgyvendinimą.

3. VšĮ Druskininkų ligoninė.

Patikrinimo metu, išnagrinėjus Druskininkų ligoninės administracijos dokumentus, nustatyta, kad įstaigoje buvo vykdomi darbuotojų mokymai dėl tinkamo AAP apsirengimo ir nusirengimo bei naudojimo. Esant poreikiui, darbuotojams sudaryta galimybė mokymų metu naudota vaizdo medžiagą peržiūrėti bet kuriuo metu, nes ji yra patalpinta vidiniame Druskininkų ligoninės tinkle ir yra prieinama visiems darbuotojams.

Druskininkų ligoninėje darbuotojams nuolat teikiama informacija apie dezinfekcinių priemonių naudojimą, patalpų valymą, buitinių ir medicininių atliekų rūšiavimą, nukenksminimą ir pan. Yra parinktos tinkamos (saugios) vietos AAP apsirengimui/nusirengimui ir jose pakabinti AAP apsirengimo/nusirengimo sekos atmintines, kurios išdalintos visiems skyriams ir padaliniams.

Nustatyta, kad medicinos darbuotojai pasirašytinai supažindinti, kad yra informuojami ir moka tinkamai naudotis išduotomis AAP.

Druskininkų ligoninėje yra reglamentuota prevencinių tyrimų atlikimo tvarka čia dirbantiems asmenims sveikatos priežiūros specialistams.

Išnagrinėjus Druskininkų ligoninės pateiktus darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimų susijusių su ekstremalia situacija dėl COVID-19 nenustatyta, tačiau buvo pateikta rekomendacija vadovautis VDI parengtomis Rekomendacijomis medicinos darbuotojų apsaugai nuo COVID-19 viruso. Minimalūs saugos ir sveikatos reikalavimai. Saugos ir sveikatos užtikrinimo garantijos.

4. VšĮ "Lazdijų ligoninė".

Įvertinus ir apibendrinus inspektavimo metu Lazdijų ligoninės administracijos pateiktą informaciją bei dokumentus, nustatyta, kad 2020 m. balandžio 2 d. yra įsteigtas COVID-19 valdymo komitetas, kuris priima sprendimus, susijusius su darbuotojų ir pacientų sauga, o administracija užtikrina šių sprendinių įgyvendinimą.

Pateikti dokumentai patvirtina, kad Lazdijų ligoninėje patvirtintos ir įgyvendinamos tvarkos, reglamentuojančios darbuotojų veiksmus, kaip saugiai teikti sveikatos priežiūros paslaugas pacientams, siekiant apsaugoti darbuotojus ir kitus pacientus nuo COVID-19 ligos plitimo.

Pateikti duomenys, kad tikrinimo metu Lazdijų ligoninė pilnai aprūpinta dezinfekavimo priemonėmis bei AAP.

Kadangi atlikus darbuotojų testavimą, teigiamų COVID-19 atvejų nenustatyta, laikytina, kad Lazdijų ligoninė tinkamai vykdo COVID – 19 plitimo kontrolę.

Susipažinus su situacija ir pateiktais dokumentais bei paaiškinimus ir pabendravus su Lazdijų ligoninės administracija bei vadovaujantis aukščiau išdėstyta, darytina išvada, jog rizikos vertinimas dėl COVID-19 plitimo kontrolės yra nuolatinis procesas, kuris vykdomas kompetentingai.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta. Patikrinimo metu buvo konsultuota aktualiais darbuotojų saugos ir sveikatos bei darbo teisės klausimais bei teiktos šios rekomendacijos:

1. Vertinant profesinę riziką COVID - 19 grėsmės atvejais, vadovautis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro Valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimais ir įsakymais bei Lietuvos Respublikos VDI parengtomis rekomendacijomis.

5. VšĮ „Varėnos ligoninė“.

Patikrinimo metu, išnagrinėjus Varėnos ligoninės administracijos pateiktus dokumentus, nustatyta, kad Varėnos ligoninėje organizuojami mokymai pagal sudarytus mokymų grafikus dėl tinkamo AAP apsirengimo ir nusirengimo nei naudojimo.

Varėnos ligoninėje yra nustatyta tvarka, kad kiekvieną penktadienį privaloma teikti Varėnos ligoninės atsakingam asmeniui numatomą AAP poreikį, kuris kontroliuoja, kad AAP išdavimas būtų savalaikis ir racionalus.

Išnagrinėjus Varėnos ligoninės administracijos pateiktą medžiagą, daryta išvada, kad darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

Patikrinimo metu buvo teiktos šios rekomendacijos:

1. Vadovautis VDI parengtomis „Rekomendacijomis medicinos darbuotojų apsaugai nuo COVID-19 viruso. Minimalūs saugos ir sveikatos reikalavimai. Saugos ir sveikatos užtikrinimo garantijos“.

Šiaulių apskrities ASPĮ patikrinimo rezultatai

1. VšĮ Respublikinė Šiaulių ligoninė.

Šiaulių ligoninėje profesinė rizika dėl COVID-19 pradėta vertinti nuo 2020 m. vasario 24 d. 2020 m. vasario 28 d. buvo priimti sprendimai sudaryti komisiją dėl ekstremalios situacijos valdymo, skelbiamas karantinas, sugriežtintas dezinfekcijos režimas, organizuotas visų darbuotojų mokymas, užtikrintas darbuotojų aprūpinimas AAP, įvertintas įstaigos padalinių rizikos vertinimas, suskirstant į atskirus rizikos lygius ir pagal tai parengti nurodymai, užtikrinantys darbuotojų saugą ir sveikatą, atlikti portatyvinių rentgeno ir dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatų patikrinimai, uždraustas pacientų lankymas ir kitos priemonės.

Šiaulių ligoninėje yra parengti ir išleisti lokaliniai teisės aktai, reglamentuojantys epideminės situacijos, infekcijų kontrolės reikalavimų laikymosi įstaigoje bei tokios kontrolės priemonių įgyvendinimą.

Siekiant detaliau išsiaiškinti, ar Šiaulių ligoninėje užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata nuo COVID-19 ligos ir paskalbto karantino laikotarpiu, telefonu susiekta su Ligoninės profesinių sąjungų atstovais. Pokalbio metu, paaiškėjo, kad pirmomis karantino savaitėmis buvo jaučiama įtampa, tačiau šiuo metu dirbama įprastu režimu, t.y. įstaigos darbas suskirstytas į lygius bei pastabų dėl įstaigos darbo organizavimo karantino metu negauta. Darbuotojai pilnai aprūpinti AAP, nusiskundimų iš darbuotojų negaunama, dirbama laikantis nustatytų saugos reikalavimų.

Paminėtina, kad Šiaulių ligoninėje karantino metu psichologinės pagalbos teikimas nenutrūko, organizuotas psichologų darbas pamainomis bei patvirtinta, kad visi darbuotojai sąmoningai vykdo nustatytas rekomendacijas. Šiaulių ligoninėje veikiančių profesinių sąjungų atstovai patikino, kad šiuo metu nedisponuoja informacija apie darbuotojų nesaugias darbo sąlygas.

Patikrinimo metu darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų nenustatyta, teiktos šios rekomendacijos:

1. Įstaigos vadovui užtikrinti, kad įstaigos darbuotojai būtų informuoti apie atlikto patikrinimo rezultatus.

2. Informuoti įstaigos darbuotojus apie galimybę kreiptis į Valstybinę darbo inspekciją dėl galimai nesaugių darbo sąlygų.

3. Siekiant išvengti medicinos darbuotojų sveikatos sutrikdymų, organizuojant įstaigos darbą vadovautis VDI parengtomis „Rekomendacijomis medicinos darbuotojų apsaugai nuo COVID-19 viruso. Minimalūs saugos ir sveikatos reikalavimai. Saugos ir sveikatos užtikrinimo garantijos“.

Klaipėdos apskrities ASPĮ patikrinimo rezultatai

1. VŠĮ Klaipėdos universitetinė ligoninė (toliau - KUL)

Patikrinimo metu buvo aiškintasi ar užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata visais su darbu susijusiais aspektais paskelbto karantino metu.

KUL administracija patikino taikanti visas privalomas bei rekomenduojamas priemones darbuotojų apsaugai nuo COVID-19. Nusiskundimų dėl darbuotojų saugos ir sveikatos pažeidimų ar informacijos, kad yra pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai paskelbus ekstremalią situaciją ir karantino metu, iš profesinės sąjungos atstovų negauta.

Atsižvelgiant į spaudoje, TV, socialiniuose tinkluose ne kartą pasirodžiusią informaciją, kad KUL darbuotojai nėra tinkamai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis bei į informaciją apie sparčiai didėjančią medicinos darbuotojų skaičių užsikrėtusių COVID-19, KUL administracijos buvo paprašyta pateikti sąrašus susirgusių darbuotojų su jų kontaktiniais telefono numeriais. Gavus sergančių darbuotojų sąrašą, 2020 m. balandžio 8 d. su jais buvo susisiekiama telefonu, o jų parodymai yra užfiksuoti „Pokalbių, su sergančiais, protokole“.

2020 m. balandžio 06 -10 dienomis buvo susisiekiama ir su kitais viešai pasisakiusiais KUL darbuotojais, atkreipiami dėmesį, kad darbuotojai sutikę teikti paaiškinimus raštu, prašė neatskleisti jų tapatybės darbdaviui.

Nesulaukus iš KUL prašomų duomenų pagal pateiktą Teminę ataskaitą, 2020 m. balandžio 6 d. buvo išsiųstas VDI Klaipėdos skyriaus nurodymas Nr. SD-3-4646 iki 2020 m. balandžio 08 d. pateikti pirminio patikrinimo metu sutartus duomenis bei dokumentus. Papildomai KUL vadovui buvo nurodyta pateikti paaiškinimą dėl karantino metu taikytų priemonių darbuotojų apsaugai nuo COVID-19. Įvertinus informaciją pateiktą KUL darbuotojų paaiškinimuose, papildomai buvo prašoma pateikti AAP apskaitos dokumentus (korteles) tų darbuotojų, kurie serga arba yra saviizoliacijoje.

Informaciją apie asmeninių apsaugos priemonių atsargas, dezinfekcinių priemonių kiekius bei ištirtų dėl COVID-19 ligos darbuotojų skaičių paprašyta teikti kasdien su tikslu įsitikinti, kad KUL vykdo savo pareigą sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas ir turimi AAP ar dezinfekcinių medžiagų kiekiai yra pakankami.

Atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad KUL administracija neužtikrino darbuotojų saugos ir sveikatos bei pažeidė darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus. Patikrinimo metu nustatyta:

1. KUL administracija netinkamai organizavo darbus: nustatė riziką dėl COVID-19 grėsmės; savalaikiai (nedelsiant) neorganizavo prevencinių priemonių plane numatytų priemonių įgyvendinimo: dėl maitinimo perorganizavimo, dėl darbuotojų aprūpinimo AAP, dėl prevencinių priemonių įeinant į darbo patalpas, dėl darbuotojų darbo organizavimo ir kt.

2. KUL administracija neaprūpino visų darbuotojų būtinomis AAP pagal darbo pobūdį arba jomis darbuotojus aprūpindavo nepakankamai, t.y. nesilaikant AAP išdavimo terminų, kuomet darbuotojai tą pačią AAP turėjo naudoti ne vienkartinai, o naudojo po kelias ar net daugiau dienų iš eilės.

3. Ne visi KUL darbuotojai buvo laiku apmokyti kaip naudoti ir dėvėti AAP.

4. KUL administracija neužtikrino, kad darbuotojai darbo metu gautų visapusę informaciją apie darbuotojų saugos ir sveikatos organizavimą, esamą ar galimą profesinę riziką, parengtas priemones rizikai šalinti ir/ar mažinti: (darbuotojų laiku nepasiekė informacija apie galimas ir esamas rizikas, t.y. darbuotojams nebuvo laiku suteikiama informacija apie COVID-19 infekcija užsikrėtusius pacientus, bendradarbius, kad būtų galima patiems imtis karantino metu numatytų atitinkamų saugos priemonių ir taip sumažinti ir/ar pašalinti riziką darbuotojų saugai ir sveikatai (šią informaciją patvirtina darbuotojų paaiškinimai).

5. KUL administracija neužtikrino darbuotojų saugos ir sveikatos, kad kiekvieno darbuotojo darbo vieta ir darbo vietos aplinka būtų saugi ir nekenksminga sveikatai, darbas būtų organizuojamas vadovaujantis darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimais.

Atkreiptinas dėmesys, kad KUL administracijos pateiktais duomenimis, 2020 m. balandžio 2 d. sergančių medicinos darbuotojų buvo – 25; 2020 m. balandžio 7 d. – 45 susirgę darbuotojai; o 2020 m. balandžio 9 d. sergančių darbuotojų buvo – 47.

Paminėtina, jog patikrinimo metu nustatyti norminių aktų, reglamentuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą, pažeidimai susiję su ekstremalia situacija dėl COVID-19 viruso, perduoti nagrinėti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos Klaipėdos valdybai pagal kompetenciją, o atitinkamai administracinio poveikio priemonės bus taikytos pasibaigus ikiteisminiam tyrimui atsižvelgiant į jo rezultatus.

2. VšĮ Palangos vaikų rehabilitacijos sanatorija „Palangos gintaras“ (toliau - Sanatorija).

Gavus Klaipėdos apygardos prokuratūros raštą, kuriame nurodoma, kad vienam VšĮ Palangos vaikų rehabilitacijos sanatorija „Palangos gintaras“ darbuotojui patvirtinus COVID-19 ligą, darbuotojai neaprupinami asmeninės apsaugos priemonėmis, nevykdomas darbuotojų, buvusių sąlytyje su asmeniu, sergančiu COVID-19 liga, izoliavimas, buvo atliktas VDI patikrinimas priskirtos kompetencijos ribose visų Sanatorijos darbuotojų atžvilgiu.

Išanalizavus gautus dokumentus, paaiškinimus, nustatyta, kad Sanatorijoje yra patvirtinta tvarka kokias būtinas AAP (vienkartinės medicininės kaukes ir vienkartinės medicininės pirštines) reikia naudoti darbuotojams. Tačiau, patikrinus AAP išdavimo (grąžinimo) žiniaraščius, nustatyta, kad žiniaraščiuose išduodamos AAP nežymimos (paskutiniai įrašai yra padaryti 2014 m.). Siekiant išsiaiškinti, ar darbuotojai buvo aprūpinti 2020 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. IV-33 numatytomis AAP, 2020 m. balandžio 16 d. telefonu bendrauta su darbuotojų profesinės sąjungos atstovais, kurie yra ir Sanatorijos darbuotojai. Profesinės sąjungos atstovai teigė, kad profesinės sąjungos nariai ar kiti darbuotojai karantino laikotarpiu nesiskundė dėl AAP trūkumo, ar kad AAP negavo, paminėjo, kad vienkartinės medicininės pirštines ir vienkartinės medicininės kaukės Sanatorijoje buvo išduodamos ir dėvimos visada.

Sanatorija nebuvo priskirta asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, kurios teikia paslaugas COVID-19 liga sergantiems ir (ar) įtariamais, kad serga COVID-19 liga asmenims. Sanatorijos administracija neįvertino biologinių rizikos veiksnių (dėl SARS-CoV-2 viruso) keliamos rizikos įstaigos darbuotojui nustačius COVID-19 ligą, neaprupino darbuotojus tinkamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis, nevykdė darbuotojams išduotų AAP apskaitos.

Atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad vedama darbuotojams išduodamų AAP apskaita neatitinka norminių teisės aktų reikalavimus, konstatuota, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo neužtikrino/nepavedė darbdavio įgaliotam asmeniui vykdyti darbuotojams nemokamai išduotų asmeninių apsaugos priemonių apskaitą.

Dėl nustatytų pažeidimų surašytas privalomas vykdyti Reikalavimas R1.

Apie atlikto patikrinimo rezultatus informuota Klaipėdos apygardos prokuratūra.

3. VšĮ „Klaipėdos medicininės slaugos ligoninė“ (toliau – KMSL).

Patikrinimas pradėtas gavus VšĮ „Klaipėdos medicininės slaugos ligoninė“ darbuotojos skundą, kuriame teigiama, kad dirbant KMSL, ji nebuvo aprūpinta AAP, jai nebuvo pakankamai išduota medicininė pirštinių, kvėpavimo organų apsaugai naudojo medžiagines (siutas) veido kaukes, kad KMSL nesilaikoma nustatytų higienos reikalavimų bei nurodyta, kad pareiškėja atsisakė dirbti dėl galimo pavojaus saugai ir sveikatai.

Išanalizavus gautus dokumentus, paaiškinimus, nustatyta, kad pareiškėja pati paprašė nutraukti darbo sutartį savo prašymu pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 55 str. 1 d., t.y. darbo santykiai baigėsi 2020 m. balandžio 2 d.

KMSL lokaliniais teisės aktais nustatoma, kada karantino metu, kol KMSL nenustatytas teigiamas COVID-19 atvejis, darbuotojai privalo dėvėti kvėpavimo takų apsaugos priemones ir veido skydą arba akinus. Iki 2020 m. balandžio 3 d. KMSL teigiamų COVID-19 atvejų nebuvo.

KMSL administracija pateikė dokumentus, reglamentuojančius darbuotojams išduotų AAP apskaitą. Vienkartinio naudojimo AAP išdavimas neregistruojamas vadovaujantis priimtais

lokaliniais teisės aktais, tačiau nepaisant šito KMSL administracija pateikė dokumentus, patvirtinančius vienkartinį AAP (kaukių, pirštinių bei daugkartinio naudojimo kaukių) gavimą skirtingose ASPĮ skyriuose. Savo paaiškinimuose KMSL vidaus auditorius patvirtino, kad trūkstant vienkartinį medicininių kaukių, galėjo būti išduodamos medžiaginės (siūtos) kaukės.

Vadovaujantis Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 metų lapkričio 26 d. įsakymu NR, A1-331, 7.2 punktu – medžiaginės (siūtos) kaukės nėra priskiriamos AAP, nes neatitinka nustatytų joms reikalavimų dėl konstrukcijos ir gamybos, ir dėl šios priežasties, negalėjo būti išduodamos darbuotojams kaip asmeninės kvėpavimo takų apsaugos nuo biologinių rizikos veiksnių priemonės. Taip pat KMSL administracija patvirtino, kad pareiškėja (buvusi darbuotoja) buvo aprūpinta kitomis AAP, tačiau AAP žiniaraštyje apie jai išduotas AAP patvirtinimo (pareiškėjos parašo) nėra.

Atlikto patikrinimo metu nustatyta, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo, neužtikrino, kad darbuotojams išduodamos asmeninės kvėpavimo apsaugos priemonės atitiktų Reglamento 2016/425 nustatytus reikalavimus konstrukcijai ir gamybai bei apsaugotų darbuotojus nuo darbo aplinkos biologinių veiksnių keliamos rizikos.

Taip pat nustatyta, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo neužtikrino, kad būtų vykdoma nemokamai išduodamų asmeninių apsaugos priemonių apskaita.

Dėl minėtų norminių teisės aktų pažeidimų surašytas privalomas vykdyti Reikalavimas R1.

Panevėžio apskrities ASPĮ patikrinimo rezultatai.

1. VšĮ Respublikinė Panevėžio ligoninė

Patikrinimo metu buvo aiškintasi ar užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata dėl darbuotojų aprūpinimo AAP bei saviizoliacijos pažeidimų.

Susiekus su Lietuvos gydytojų sąjungos Panevėžio filialo bei Lietuvos slaugos specialistų organizacijos Panevėžio atstovybės atstovais, jie paaiškino, kad nėra gavę nusiskundimų šiais klausimais iš gydytojų ar slaugytojų.

Respublikinės Panevėžio ligoninės administracija pateikė lokalinius teisės aktus, reglamentuojančius AAP išdavimą ir naudojimą bei visiems skyriams išduodamų AAP dėl apsaugos nuo COVID-19 ligos sąrašus už š.m. vasario, kovo ir balandžio mėnesius. Paskelbto karantino pradžioje, smarkiai padidėjus AAP naudojimo poreikiui, tiekėjai negalėjo patenkinti užsakomų AAP kiekio, todėl ligoninėje buvo pradėtos siūti medžiaginės veido kaukės.

Atkreiptinas dėmesys, kad profesinė rizika dėl COVID-19 nuolatos vertinama.

Pradėtas ir vykdomas medicinos darbuotojų testavimas dėl COVID-19. ASPĮ suformuota budinti 7 psichologų komanda, kuri teikia psichologinę pagalbą Panevėžio ir Utenos apskrities medicinos įstaigų darbuotojams.

Taip pat Respublikinėje Panevėžio ligoninėje 2020 m. balandžio 2-10 dienomis buvo vykdomi nuotoliniai sveikatos priežiūros specialistų mokymai dėl AAP naudojimo ir tepinėlio paėmimo COVID-19 diagnostikai bei pagrindinių įgūdžių įgijimo teikiant pagalbą sergantiems COVID-19 liga pacientams.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

2. VšĮ Panevėžio miesto poliklinika

Patikrinimo metu buvo aiškintasi ar užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata dėl darbuotojų aprūpinimo AAP VDI priskirtos kompetencijos ribose.

VšĮ Panevėžio miesto poliklinika buvo pasirinkta papildomai tikrinti dėl joje įsteigtos Karščiavimo klinikos.

Profesinė rizika dėl COVID-19 pradėta vertinti nuo 2020-03-02 iki 2020-03-16 leidžiant įsakymus dėl COVID-19 grėsmės, ir toliau vertinama atsižvelgiant į besikeičiančią situaciją, ypatingas dėmesys skiriamas griežtam karantino režimui bei pacientų srautų paskirstymui, darbuotojų darbo laiko apskaitai ir darbuotojams išduodamoms AAP.

Patikrinimo metu VšĮ Panevėžio miesto poliklinikos administracija teigė, kad AAP turi užtektinai.

Paminėtina, kad Panevėžio apskrityje užsikrėtusių COVID-19 liga medicinos darbuotojų atlikto patikrinimo metu nebuvo.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

3. VšĮ „Utenos ligoninė“.

Patikrinimas VšĮ „Utenos ligoninė“ buvo atliekamas nuotoliniu būdu, t. y. neišvykstant į ūkio subjektą.

Susisiekus su VšĮ „Utenos ligoninė“ administracija, buvo gauta informacija, kad AAP, dezinfekcijos priemonių ligoninėje netrūksta, darbuotojai pilnai aprūpinti visomis reikalingomis AAP. Papilomai buvo paaiškinta, kad VšĮ „Utenos ligoninėje“ buvo pertvarkyta pacientų priėmimo ir gydymo tvarka, t.y. karščiuojantys pacientai priimami ir gydomi atskirai nuo nekarščiuojančių pacientų, atskirtos patalpos ir pacientų srautai (įrengtos atskiros palatos karščiuojantiems pacientams, prie jų yra persirengimo kambariai medicinos darbuotojams, juose įrengta rankų plovimo ir dezinfekcijos įranga, vienkartiniai rankšluosčiai, talpyklos medicininiams atliekoms), karščiuojantiems pacientams paskirtas atskiras medicinos personalas, sustiprintas patalpų valymas, vėdinimas bei dezinfekavimas.

VšĮ „Utenos ligoninėje“ lokaliniais teisės aktais patvirtinta COVID-19 valdymo tvarka, joje nurodyti paviršių valymo ir dezinfekcijos būdai, naudojamos dezinfekavimo priemonės, patalpų dezinfekavimo dažnis ir kt.

VšĮ „Utenos ligoninė“ administracija akcentavo, kad pacientai sergantys COVID-19 liga, Utenos ligoninėje negydomi (iki 2020m. balandžio 16 dienai pacientų sergančių COVID-19 virusine infekcija Utenos rajone nebuvo), o jei atsirastų, visi sergantys pacientai būtų perkeliama į Vilniaus miesto ASPĮ. Paminėtina, kad VšĮ „Utenos ligoninės“ penktame pastato aukšte yra įrengtos atskiros patalpos sergantiems COVID-19 pacientams, jei atsitiktų taip, kad prireiktų gydyti pacientus vietoje, yra atskiras liftas bei privažiavimas greitosios medicinos pagalbos automobiliams.

Dėl darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos ir kitomis priemonėmis telefonu buvo susisiekiama su profesinių sąjungų, veikiančių VšĮ „Utenos ligoninėje“ bei Lietuvos gydytojų profesinės sąjungos Utenos filialo atstovais. Abejų atstovų teigimu, tiek AAP, tiek dezinfekcinių priemonių šiuo metu yra užtekčiai, darbuotojai aprūpinti visomis reikalingomis AAP: respiratoriais, vienkartinėmis pirštinėmis, akių ir veido apsauginėmis priemonėmis, dezinfekcijos priemonių kiekis pakankamas. Atstovų teigimu, nors ir neįmanoma prognozuoti COVID-19 sukeltos pandemijos masto ir trukmės, bet VDI atlikto patikrinimo metu darbuotojai yra pilnai aprūpinti AAP.

Paminėtina, kad Utenos apskrityje užsikrėtusių COVID-19 liga medikų patikrinimo metu nebuvo.

Pažymėtina, kad Utenos mobilaus patikros punkto, kuriame pacientams imami tyrimai dėl COVID-19 ligos, medicinos darbuotojai yra pilnai aprūpinti visomis reikalingomis AAP: apsauginiais kostiumais, vienkartinėmis pirštinėmis, kvėpavimo takų, akių ir veido apsauginėmis priemonėmis.

Darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimų nenustatyta.

Išvados ir rezultatai

Pagrindiniai atliktų VDI patikrinimų tikslai buvo šie: Ar ligoninėse dirbantiems darbuotojams yra užtikrinamos saugios darbo sąlygos karantino metu? Ar atliekamas/atnaujinamas profesinės rizikos vertinimas? Kokių priemonių buvo imtasi siekiant maksimaliai apsaugoti ASPĮ darbuotojus nuo COVID-19 ligos ir galimo SARS-CoV-2 viruso plitimo? Ar darbuotojai aprūpinami AAP? Ar aprūpinamų AAP skaičius yra pakankamas?

Atliktų ASPĮ patikrinimų metu, VDI inspektoriai skatino socialinį dialogą tarp darbdavio ir darbuotojų bei darbdavius ir darbuotojus vienijančių organizacijų, ASPĮ patikrinimuose kvietė dalyvauti darbuotojų atstovus, teiravosi darbuotojų, darbuotojus vienijančių organizacijų atstovų dėl darbo sąlygų, sudarė galimybes nuotoliniu būdu pasisakyti visoms suinteresuotoms šalims.

Tikrinimo metu buvo atsižvelgiama į gautus darbuotojų skundus bei visuomenės informavimo priemonėse pasirodžiusią informaciją.

Ne visos asmens sveikatos priežiūros įstaigos skiria pakankamą dėmesį medicinos darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti. Didesnį susirūpinimą kelia rajonuose esančios sveikatos priežiūros įstaigos (Ukmergės, Šalčininkų ASPĮ), kuriose medikų profesinė rizika dėl COVID-19 grėsmės įvertinta ar pradėta vertinti tik pareikalavus VDI bei nebuvo sudaromi tinkamų prevencinių priemonių planai. Tuo tarpu, didžiuosiuose miestuose esančios ASPĮ vertina profesinę riziką dėl COVID-19 ligos, tačiau vangiai organizuoja medicinos darbuotojų testavimą dėl COVID-19 ligos (Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė, 2 pav.).

Taip pat, susirūpinimą kelia skubos tvarka įrengtos taip vadinamos Karščiavimo klinikos, tiek VšĮ Naujosios Vilnios poliklinika pavyzdys: kuomet per dvi dienas, tipinė poliklinika turėjo būti pertvarkyta, kad jos dalis taptų infekcinių ligų skyriumi, kur keliami specialūs ypatingi reikalavimai. Veiklos pradžioje trūko persirengimo spintelių ir AAP bei buvo gaunami medikų skundai dėl darbo sąlygų. VDI inspektoriai aktyviai bendravo su VšĮ Naujosios Vilnios poliklinika administracija, teikė konsultacijas darbuotojų saugių darbo sąlygų užtikrinimo klausimais, o 2020 m. balandžio 20 d. atlikus fizinį šios ASPĮ patikrinimą, nustatyta, kad situacija yra ženkliai pasikeitusi, t.y. pagerėjusi.

Patikrinimo metu daugelyje ASPĮ buvo nustatomi nežymūs neatitikimai DSS teisės aktų reikalavimams (VšĮ Respublikinėje Šiaulių ligoninėje nustatyti) ir ASPĮ buvo surašytos rekomendacijos (dėl darbuotojų informavimo apie galimybę kreiptis į Valstybinę darbo inspekciją dėl galimai nesaugių darbo sąlygų bei organizuojant ASPĮ darbą vadovautis VDI parengtomis rekomendacijomis, skirtomis ASPĮ), taip pat buvo nustatomi darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimai dėl darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis (VšĮ Klaipėdos universitetinėje ligoninėje), dėl kurių visą surinkta informacija buvo perduota ikiteisminį tyrimą vykdančiai institucijai.

Paminėtina, kad tikrintose ASPĮ lokaliniais teisės aktais buvo patvirtintos atitinkamos tvarkos bei aprašai, kurie reglamentuoja darbuotojų veiksmus karantino dėl COVID-19 ligos metu, dėl asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo tvarkos užsikrėtusiems pacientams bei nustatyta darbuotojams išduodamų asmeninių apsaugos priemonių naudojimo tvarka.

Atkreipiame dėmesį, daugiausia pažeidimų buvo nustatoma pažeidžiant Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 25 str. ir 28 str. bei Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatų reikalavimus. Manytina, kad kai kuriuos ASPĮ ekstremalios situacijos metu nepilnai įvykdė pareigą sudaryti darbuotojams saugias ir sveikatai nekenksmingas darbo sąlygas visais su darbu susijusiais aspektais bei užtikrinti savalaikį darbuotojų aprūpinimą AAP.

Nustatyta, kad praktiškai visose tikrintose ASPĮ, vienu metu rezerve nebuvo būtino AAP kiekio, nes dėl didelio poreikio tiesiog sutriko AAP tiekėjų veikla, buvo vėlavimai ir pan., dėl ko buvo stebimas netolygus AAP gavimas.

Vyresnioji patarėja - vyr. darbo inspektore

Vesta Macė